

'T VLAAMSCH GEZIN

Geïllustreerd Weekblad

Redactie-Uitgave : Gebr. HANS, Contich.

Filips Van Artevelde

Roman door A. HANS.

(Vervolg).

Martha, de kamenierster, vernam echter wel, dat Klara zich op 't kasteel bevond. Walter Ruysch kwam met Ko in de keuken voor 't avondmaal.

Martha moest hier eveneens eten, want de ridder wilde haar niet bij zijn dochter laten, daar hij van Magda gekonkel vreesde in de zaak van Hilda en Marcus.

De kamenierster verlangde er naar het kasteel te verlaten.

En toch had zij nog wat wroeging, als ze aan haar meesteres dacht. Mocht ze deze nu aan haar lot overlaten, ook al had ze verbod gekregen zich naar Wondelgem te begeven? Martha was altijd zeer plichtsbetrachtend geweest. Bovendien gevoelde ze genegenheid voor Hilda van Rozenhove en ze wenschte vurig, dat alles weer met Marcus in orde zou komen.

En toch zou haar verblijf hier in de keuken groote gevolgen hebben.

Walter Ruysch en Ko gingen aan de tafel zitten. De eerste keek vroolijk en de ander somber. Ruysch was nu overtuigd, dat hij Klara winnen zou en het was een groote voldoening voor zijn wraakzucht jegens Yoens.

— En wanneer de bruiloft ? vroeg de kok aan den overste der wapen-knechten.

— Het is niet rechtvaardig, bromde Ko. Ik ben hier al zoo lang in dienst. Nu brengen ze daar een schoon meisje, een Ketelaartje als een jonkvrouw. Ruysch mag er morgen mee trouwen.

— En gij krijgt moeder Lysbeth. En ge zijt nog niet tevreden ! plaagde de kok, wat een luid gelach verwekte.

— Ik vrij al lang achter dat meisje, verzekerde Walter Ruysch. Maar bij de Ketelaars kon ik ze niet trouwen... Ge weet, Ko, dat ik dadelijk bij mijn komst over haar heb gesproken.

— Gij moogt ze van mij hebben, als ik maar niet met die oude kwene moet trouwen. 't Is een grap van den ridder, maar ik zit er dan toch aan vast.

Martha had ontroerd geluisterd. Ze kende het doel der reis van Pijcke. En het moest de bruid van Jan Yoens zijn, die men nu op dit kasteel had gevoerd.

Maar ze hoorde nog meer, want de kok zei :

— Nu alle grapjes daargelaten, wie is die deerne, en waarom is ze hier?

— Ze is de dochter van den hoofdman der Ketelaars, vertelde Ruysch, of de stiefdochter, want haar ouders zijn dood. En ook is ze verloofd met den overste der Witte Kaproenen, Jan Yoens van Gent.

— Dus het is een goede vangst, om die twee muiters te treffen? vroeg de kok.

Martha wist genoeg. Ze had nu zekerheid en moest moeite doen, om zich te beheerschen. Ze mocht echter niets laten blijken.

— Ja, ja, bromde Ko weer, moeder Lijsbeth... de ridder heeft goed babelen, maar hij weet niet wat hij doet. Hij bedoelt het als een grap, maar als ik aan dat wijf vast zit ben ik getrouwd.

— Ik zal voor een lekker bruiloftsmaal zorgen, beloofde de kok.

— Dat de ridder mij dat lief kind daar gaf, hernam Ko, en hij wees naar Martha.

Deze stond dadelijk op.

— Ik ben hier onder de bescherming van jonkvrouw Magda en ook van den graaf, sprak ze verontwaardigd. En ik laat me niet hoonen door zoo'n karakterloozen vent, die op bevel trouwt.

Ze verliet de keuken en begaf zich naar het park.

— Die Klara is hier, zei zij bij zich zelve. O, God en Onze Lieve Vrouw

zijn gedankt, dat ik het weet. Nu moet ik handelen. Ha, nu ik hier alles zien hoor, ben ik ook van de Witte Kaproenen !

Ze dacht na wat haar te doen stond.

— Ik moet dezen nacht naar Ruddervoorde, hernam ze. Ja, ik moet, hoe ver het ook is. Daar is Pycke. Hij kan dan wat uitdenken, om Klara te bevrijden. Er is haast bij.

Martha ging verder het park in. Dan kwam ze op den weg. Ze kende de richting naar Aalter. Ze moest dien kant uit. En dadelijk ving ze haar tocht aan.

— Ja, ik wil een der Witte Kaproenen zijn, mompelde ze. En dus dien ik moed en wilskracht te tonen.

BEGRAVEN.

Een non, die de besmetting niet vreesde, lag op Rozenhove bij het doodbed geknield. De zuster bad. Het lijk schrikte haar niet af, al getuigde het van al het vreeselijke der afschuwelijke ziekte. De zwarte pest had ook hier in eenige uren een jong, krachtig leven gesloopt.

Stom van smart zat de heer van Rozenhove in een andere kamer. Hij rouwde om zijn zoon. Maar nog een omstandigheid drukte hem neer.

Een bode had een brief afgegeven aan den monnik, die de wacht hield voor de brug, om ieder, die naderde, voor de besmetting te verjagen.

Die brief lag daar op tafel. En weer las de heer van Rozenhove, als kon hij het nieuws niet gelooven :

Aan den edelen Heer Walter van Rozenhove,

Ik weet reeds welke vreeselijke smart u treft. Jonker Felix is gestorven... En toch moet ik uw droefheid nog vermeerderen. Het is mijn plicht u zonder uitstel een zeer ernstig en pijnlijk geval mee te deelen.

Gij hebt aan mijn bescherming uw dochter, jonkvrouw Hilda, toevertrouwd. God weet, hoe gaarne ik die taak op mij nam, en ik mijn leven daarvoor veil had.

Toen wij het slot verlieten, ontmoetten wij den graaf. Deze deelde mij mee dat de pest te Brugge uitgebroken was. Ik had ook plichten jegens mijn ouders. Dus nam ik het voorstel van den graaf aan, die aanbood Hilda naar Bellem, bij ridder Benekamp te geleiden, terwijl ik te Brugge mijn geliefden in veiligheid zou helpen.

Dezen morgen keerde ik naar Bellem terug. Daar vernam ik een vreeselijke tijding. Jonkvrouw Hilda heeft gisteravond den graaf zeer laat op haar kamer ontvangen ter minnekoozerij. Heden morgen trof ik hen weer samen

aan. In mijn afwezigheid liet Hilda, zonder tegenspraak, mij door den trouweloozen Lodewijk van Male belasteren.

Ge begrijpt, wat mij te doen stond. Ik heb de verloving verbroken. Gaarne had ik Hilda naar Rozenhove teruggevoerd. Zij verkoos bij den graaf te blijven.

Ik meld u dus dat ik niet de minste verantwoordelijkheid op mij neem.

O, geloof me, dat deze gebeurtenis mij niet minder smart berokkent dan u. Maar ik ken maar een weg : die van de eer.

Voor Hilda heb ik meer deernis dan verachting, en den graaf zal ik hardnekkig bestrijden. Voortaan behoort ik tot de partij der Witte Kaproenen en Ketelaars, van allen, die den eerloozen vorst, den onwaardigen heer van Vlaanderen als hun vijand beschouwen.

Jegens u behoud ik natuurlijk al mijn gevoelens van eerbied, maar gij zult mijn gedrag billijken. En voor Felix' zieleruste zal ik vurig bidden.

Met hoogachting verblijft ik,

Marcus van Blauwhuize.

— Twee kinderen heb ik verloren! riep de heer van Rozenhove telkens uit.

Hij had reeds zooveel geweend vandaag en nu schenen zijn oogen te branden.

De edelman stond op. Soms twijfelde hij aan Hilda's schuld; maar dan weer erkende hij, dat de beschuldiging van den ernstigen Marcus waarheid moest zijn.

Gebogen onder zijn smart dwaalde de heer van Rozenhove door het thans zoo doodsche slot. Een monnik in de keuken had het voedsel, voor de bruiloft bestemd, aan de armen willen uitdeelen, maar de lieden in den omtrek wilden het niet aanvaarden. Het kwam immers uit het besmette kasteel. En men ontvluchtte zelfs den zich opofferenden kloosterling.

De heer van Rozenhove kwam ook op de kamer zijner dochter en daar zag hij Hilda's trouwgewaad. Met bevende handen greep hij het en scheurde het in reepen.

— Zoo ligt ook haar eer aan flarden, zei hij op bitteren toon... O, liever zag ik haar als Felix... God, wat beproeft gij mij zwaar...

En nu bleef de oude man weer weenen op Hilda's kamer... Hij hoorde soms doffe slagen. Hij wist, dat een monnik Felix' kist timmerde...

.....

En de doodsklok luidde. De avond viel... Een kloosterling riep aan de deur :

— Heer, zijt gij hier ?

Walter van Rozenhove opende.

— Heer, het uur is geslagen...

— Voor de begrafenis ?

— Ja... De kist is gereed en wij zullen uw zoon er in leggen...

— En dan...

— De begrafenis moet onmiddellijk geschieden... aldus zijn de verordeningen...

— Zoo spoedig... Maar ik moet mij onderwerpen. Is de tombe geopend?

— De tombe niet heer... Een graf is gedolven in het bosch...

— Niet in de tombe?

— Later zal het overblijfsel van uw zoon daar worden overgebracht, maar eerst dient het eenigen tijd buiten te rusten...

De heer van Rozenhove boog het hoofd...

— Ik onderwerp mij weer, zei hij met trillende stem, en leunend op den monnik strompelde hij naar de doodenzaal.

Hij zag, hoe de monniken het lijk in de kist legden. Hij wierp nog een langen blik op zijn zoon en sprenkelde gewijd water. De monniken en de non baden luidop, en de derde, die aan de poort de wacht had gehouden, kwam hen voor dezen korten uitvaardienst bijstaan. Later als Rozenhove niet meer geschuwd werd, kon men een plechtigen dienst in de kapel en ook in de dorpskerk houden.

De monniken sloten de kist. Ze hadden van balken een baar gemaakt, doch er waren slechts drie dragers. Het personeel was tot den laatsten man heen gegaan.

— Ik zal u helpen, zei de heer van Rozenhove.

De kloosterlingen keken hem verbaasd aan.

— Ja, ik zal die kracht hebben en mijn zoon zoo de laatste eer bewijzen, hernam de edelman. Felix was zoo goed... hij beminde mij zoo innig... Laat ons dan gaan!

De non stapte voorop met een brandenden fakkel en de kleine stoet verliet het kasteel en schreed over de brug. Er was nu niemand meer, om de klok te luiden. De schemer hing over het land en de flambeeuw vormde een lichtende, rosse plek.

Nu en dan doemde een gedaante op, die knielde : landvolk, dat voor de ziele van den jonker bad..., maar toch op een afstand bleef.

De heer van Rozenhove spande al zijn krachten in, moeizaam hield hij een handvat van de baar. De monniken baden luid. Zoo ging men het bosch in... De kloosterzuster bleef staan, haar fakkel belichtte den gapenden kuil. De kist zonk neer, de laatste gebeden klonken in den avond. Verschrikte vogels fladderden door het gebladerte....

De heer van Rozenhove lag geknield; hij bad en weende en bleef, tot het graf gevuld was. Toen namen twee monniken hem tusschen hen in...

En weer zat de bedroefde oude man alleen op zijn kamer in 't uitgestorven kasteel, dat anders vandaag van feestvreugde had moeten vervuld zijn.

— Twee kinderen verloren, snikte hij. Felix, in het graf. En Hilda... O, ik ken den graaf... ik ken zijn lichtzinnig hof en daar moet Hilda nu blijven.

Ik kan haar niet meer terug nemen. Ook zij is voor mij dood... Ach, had ik haar liever ook kunnen begraven !

TE WIJNENDALE.

Met den vallenden avond kwam de gravin van Vlaanderen op het slot Wijnendale aan, het schoon kasteel, dat nog gedeeltelijk bij Torhout in wezen is. Onze heidensche voorouders vereerden den god Tor, maar niet in een tempel met handen gemaakt, doch in het hout of het woud, en aldus zou Torhout niet anders dan bosch van Tor beteekenen. De geloofszendingeling Amandus moet hier een klooster gesticht hebben, een kweekschool of seminarie voor toekomstige missionarissen, die overal het heidendom gingen bestrijden. Toen lag de stad aan de rivier de Rura, waarin zekere geschiedkundigen de vaart van Handzaeme willen zien.

In den tijd van ons verhaal was Torhout een bloeiende handelsplaats en zulks had ze te danken aan haar beroemde foore en paardenmarkt, vermoedelijk door graaf Robert den Vries omstreeks 1085 verleend. Zij begon den 29ⁿ Juli, feestdag van de HH. Peter en Pauwel, en duurde zes weken. Men bracht er vooral laken, terwijl de Engelschen er hun ruwe wol te koop stelden. De Oosterlingen, uit Duitschland, ruilden er tegen juweelen die stoffen, welke zij naar Zweden, Noorwegen en Rusland voerden. De graven, die op het naburig slot van Wijnendale verbleven, namen deze jaarmarkt onder hun bescherming, beveiligden de wegen tegen struikroovers en, dat d't hardhandig geschiedde, bewees Boudewijn VII, die tal dier heeren bandieten op zijn kasteel liet opknoopen, omdat zij een groep Oosterlingen uitgeplunderd hadden.

Om den woeker te voorkomen bepaalden vijf gezworren uit Brugge, Dowaaï, Gent, Rijssel en Ieperen den logeerprijs, welken men te Torhout van uitheemsche kooplieden vragen mocht. Ook stelde men een maximum voor den prijs der wijnen vast, en niemand mocht, onder bedreiging van zware boete, meer eischen. Zoo regelde men allerlei bijzonderheden, ten einde den bloei der jaarmarkt te bevorderen en tevens haar eerlijken naam te handhaven.

't Was in de boschrijke omgeving, dat Robert I, genaamd de Vries, in 1085 een sterk en schoon slot bouwde, dat een achthoekigen vorm had, en met zijn hoofdtoren de omgeving beheerschte. Tot in de 15^e eeuw bezat 't kasteel van Wijnendale zijn eigen kapelaan, een niet onvoordeelig ambt, want verscheidene graven hechtten er vele eigendommen aan vast.

Het slot bezat dus een kapel, verder een ruime keuken, een wapenzaal, een eetzaal, een vertrek voor de huisbedienden, terwijl de gansche bovenverdieping op vorstelijke wijze voor den eigenaar was ingericht.

Rond het binnenslot, dat door een wal met steenen brug omgeven was,

stonden de bijgebouwen, stallingen, schuren, een gevangenis, en., welker buitenzij een gekanteelden muur vormde. Ten Zuid-Westen lag een uitgestrekte diergaarde.

De overlevering wil, dat het slot ontstond op de plaats waar de oudste bewoners in het bosch bij 't begin der Lente samen kwamen om vreugd (in 't Angelsaksisch wyne) te bedrijven ter eere van Tor, die Drym, of den wintergod overwon. Tor vloog door de lucht en verbrijzelde met zijn zwaren hamer de opeengestapelde wolkengevaarten, welke in sneeuwvlokken en hagelsteen neerdaalden en aldus de lucht zuiverden, waarop zoel en aangenaam weder volgde. En die blijde bijeenkomst, het Lentefeest, zou gehouden zijn, waar nu nog een kapel staat en het volk nog altijd op 25 Maart, bij het eindigen van het guur seizoen, Maria gaat vereeren.

In 1801 werd Wijnendale een domein van het Fransche rijk, en toen diende het slot als herberg, en na afbraak van een deel der gebouwen, als woning voor een boschwachter. In 1815 ging Wijnendale als domein over aan het koninkrijk der Nederlanden. Het Nederlandsch bestuur liet in 1825 het vervallen gebouw met het bosch verkoopen en later werd de heer Mathieu uit Brussel er eigenaar van.

Op dit heerlijk slot, dat toen nog in al zijn luister prijkte, kwam dus 's avonds de gravin van Vlaanderen aan.

De eerste hofdame had haar onderweg nog geweldig opgestoot en de vorstin was woedend. Norsch gaf ze haar bevelen, kloeg ze over allerlei, dat haar niet aanstond; en haar stemming beterde pas wat, toen een grauwe monnik zich liet aandienen.

Margaretha liet den man in haar bijzonder vertrek komen.

— Reeds hier? zei ze voldaan.

— Ja, edele vrouwe... maar ik dien voorzichtig te zijn.

— Hoe zoo?

— De graaf heeft achterdocht tegen mij. Hij zond een wapenknecht op mij af, zekeren Rollo, die mij te Wondelgem moest opsluiten.

— Ik vreesde het...

— Maar ik heb dien Rollo gedood en zijn lijk begraven in een bosch, niet verre van het slot.

— Heel goed, maar als de graaf dat weet...

— Hij zal het niet weten, mevrouw! De plaats is zeer eenzaam... En dan nog, moest men hem vinden, dan zal men aan wraak van de Ketelaars denken. Men moet van den graaf en 't Hof nu toch allerlei kwaad over die Ketelaars rond strooien, dat zij rooven en moorden, heksen en tooveren. 't Is om het volk van hen afkeerig te maken. Maar, mevrouw, 't is best, dat ik nu een andere vermomming aanneem.

— O ja, dat moet ge doen...

— Ik zal de dracht aannemen van een pelgrim, die bedvaarten doet tegen de zwarte pest...

— Heel goed !... En is te Wondelgem alles 't zelfde gebleven ?

— Ja, mevrouw. De graaf is, toen hij u verliet dadelijk naar het slot teruggekeerd.

— En niet naar Gent...

— Neen...

— Die valschaard ! siste Margaretha.

De gravin gaf zich eenigen tijd aan haar gedachten over.

— O, ik ben vandaag gehoond geworden, als nooit te voren, zei ze bij zich zelve. Nu is de maat vol. Altijd weer word ik bedrogen, maar Lodewijk verborg het dan toch voor mij. Heden wierp hij zijn masker af... Om die Hilda van Rozenhove werd ik van Wondelgem verjaagd... Ha, zij moet dan wel een machtigen invloed op hem uitoefenen. En zij is schoon, ik weet het... 'k heb haar te Brugge gezien. Ha, mijn wraak zal vreeselijk zijn.

En de gravin keek haar dienaar weer aan.

— Luister, zei ze, ik zal u iets vragen, dat den graaf tot razernij moet brengen.

— Mevrouw, gij weet het, dat ik alles voor u doen wil... Niets is mij te veel...

— Ja, gij zijt mij trouw.

— Tot den dood toe.

— Ik dank u voor die diepe genegenheid. Ga nog voort met uw bespieding, en, als ge de kans ziet, ontvoert ge Hilda van Rozenhove !

— Waar moet ik haar dan brengen, mevrouw ?

— Waar ge wilt, tot ik u nadere bevelen geef, maar eens moet zij voor mij verschijnen.

— Het zal geschieden, mevrouw.

Weer mijmerde de gravin, terwijl de geheimzinnige man in eerbiedige houding bleef staan, maar toch sloeg hij geen oog van de vrouwe af, aan wie hij verslaafd was.

— Ha, er zal recht geschieden ! riep Margaretha driftig. Het was toch hier op Wijnendale, dat graaf Boudewijn met gestrengheid de orde en zeden handhaafde, hé ?

— In de zaal hier naast, mevrouw. De haken zitten nog in de balk...

— O, ik zal ze dikwijls aanstaren.

En de gravin doelde op de volgende geschiedenis. Eens reed een groep ruiters door het bosch van Wijnendale, toen ze gekerm hoorden. Ze zagen een vrouw, bijna ongekleeed en in een ellendigen toestand. Ze jammerde bij het lijk van een man.

De ruiters hielden hun paarden in en een der heeren, die de voornaamste scheen vroeg aan de wanhopige :

— Wat is er hier gebeurd, vrouwe ! Zeker een moord... Die man...

— Is mijn echtgenoot, heer...

— Vertel mij alles... Ge moet ons niet vreezen. Wij zullen u beschermen. En tusschen haar snikken door verhaalde de ongelukkige :

— O, edele heer, het is heden de dag van mijn huwelijk, van mijn weduwschap en mijn oneer. Dezen morgen werd ik in den echt verbonden met Malholmhoudt, die daar nu zoo wreed vermoord ligt. Wij waren van het bruiloftsfeest heengegaan om in het bosch te wandelen en zaten genoeglijk in de schaduw dezer boomen te kouten, toen elf ridders aangereden kwamen. Zij eischten, dat ik elk van hen een kus zou geven.

Mijn man sprong op en riep, dat dit in der eeuwigheid niet gebeuren zou en drukte beide handen op zijn dagge om mij te verdedigen.

Drie knechten der ridders wilden mij vastgrijpen, maar mijn echtgenoot sloeg hen neer. De elf ruiters omringden hem en elf zwaarden doorboorden zijn lichaam... Zie de wonden, edele heer... Toen hebben zij mij mishandeld. Ach, waarom hebben zij mij niet gedood !

— Zoo waar ik graaf van Vlaanderen ben, uw man en gij zullen gewroken worden, zwoer graaf Boudewijn met het Hapken, want hij was een der ruiters. Zoudt gij de daders kunnen herkennen ?

— Ja, hecre...

De graaf nam de weduwe mee naar het slot.

Eenige dagen later had de vorst op het kasteel van Wijnendale een maaltijd aangericht. Ridders en hun vrouwen zaten met den graaf aan, en 't ging er lustig toe, terwijl de disch welvoorzien was, want in de bosschen wemelde het van wild en gevogelte en in de grauwe kelders lagen groote vaten wijn, waaruit de schenkers voortdurend stooopen haalden, om de bekers te vullen.

Eensklaps kwam de vrouw binnen. Zij wierp zich op de knieën voor Boudewijn en weende.

— Wat is de oorzaak uwer wanhoop ? vroeg Boudewijn.

En weer hoorde hij het droevig verhaal van de echtgenoot Malholmhoudt, die op denzelfden dag haar huwelijk vierde en haar weduwschap bejammerde.

— En kent gij de daders ? vroeg de graaf, die alles zoo besteld en de elf ridders uitgenoodigd had...

De vrouw zag rond en hernam : « Daar zitten zij aan uw tafel, genadige heer ! »

De edellieden waren reeds bleek geworden. Ze konden hun misdaad niet ontkennen.

— Haal den timmerman en den scherprechter ! gebood de graaf, en hij gelastte den eerste elf kloeke haken in een dikken eiken balk der zoldering te slaan, en aan den beul aan elk dier haken een flinke koord met strop te bevestigen... Daarna moesten de elf schuldigen op de tafel gaan staan, met

den strop om den hals. Zij smeekten om genade en hoopten, dat alles met deze bedreiging eindigen zou.

Maar eensklaps schopte Boudewijn zelf de schragen van onder de tafels weg, de berden met schotels, schalen, kannen en bekers rolden omver... en de elf ridders spartelden in de ruimte.

Zoo luidde het oude verhaal, waarvan de herinnering onder het volk in Vlaanderen nog voort leeft.

En aan die gebeurtenis dacht de gravin nu en ze vergeleek 't gedrag der elf ridders met dat van haar man en Hilda van Rozenhove. In haar geest rijpte een vreeselijk plan.

— Gij moet vannacht te Wijnendale blijven, zei de vorstin tot den monnik. Gij hebt rust noodig. En straks zult gij bij mij aan tafel zitten.

— O, wat doet gij mij een hooge eere aan, mevrouw, sprak de man onderdanig.

Ze gingen in de nevenzaal en Margaretha keek naar de haken in de zoldering... En 't was of ze het wreed schouwspel zag van elf lijken in hun strop.

— Ha, Hilda van Rozenhove, listige, valsche slet, gij zult zwaar boeten voor uw schuld, siste de gravin en op dat oogenblik was haar gelaat vertrokken door haat.

HET GESTOORDE HUWELIJK.

Klara moest weer voor den ridder verschijnen. Het meisje had dien nacht geen oog gesloten. Ze was bleek en haar gelaat droeg de sporen van 't vele weenen.

Walter Ruysch en Ko kwamen haar halen.

— Kijk niet zoo treurig, spotte de eerste. 't Zal vandaag feest zijn voor osn. O, ik zal u zoo vertroetelen.

— Lafaard ! riep Klara hem toe. Gij zijt een Judas...

— Foei, om uw bruidegom zoo toe te spreken. Gij wordt heden mijn zoet vrouwtje.

— Liever ga ik in den dood... en God zal het mij vergeven.

— Kom, kom, gij sterven... zoo'n frissche, jonge, schoone deerne ! Nu eerst begint ge pas te leven, want in dat bosch bij die lompe, ongemanierde boeren was het geen bestaan voor zulk een jonkvrouw.

— God zal u straffen...

— Wel neen, ik doe een werk van barmhartigheid immers, door zoo'n roos van een mesthoop te halen...

— Maar meisje, als ge de vragen van den ridder beantwoordt, moet ge Ruysch niet trouwen, zei Ko.

— Houd uw mond ! snauwde Walter nielig. Gij zijt jaloersch !

— Zoo was de afspraak...

Klara werd dus in de zaal geleid, waar de ridder zich bevond.

— Ha, daar hebben we de aanvallige Ketelaarster ! sprak van Benekamp. Zij heeft vannacht niet veel geslapen, zie ik... Dus hebt ge wel goed nagedacht en zult ge van uw koppigheid bekeerd zijn.

— O, heer, heb toch medelijden met mij ! smeekte Klara. Ik ben maar een meisje en wat weet ik van strijd en oproer. 't Zijn de mannen, die strijden.

— Juist, juist, gij trekt u niets van de muiterij aan en dus zult ge me eens alles over die Ketelaars vertellen, niet waar ?

— Dat mag ik niet, heer. Hoe zou ik mijn goeden stiefvader verraden, die mij opgevoed heeft, nadat eerst mijn moeder gestorven en dan mijn vader gedood was.

— Gedood ? Waarom ?

— Opgehangen, heer, omdat hij zich tegen onrecht verzet had.

— Ha, ha, gij hebt dus echt Ketelaarsbloed in het lijf ! Gij zijt van het ras, hoor ik... Maar u toont u weer koppig. Ge wilt zeker liever trouwen...

— Heer, ik ben eerlijk verloofd...

— Eerlijk verloofd... neen, neen, daar geloof ik niets van... Dat Ketelaarsgebroed leeft en paart als de beesten... 't Is een bijzondere soort van dieren... Daarom willen wij dat wild eens opjagen.

Klara verhief het schoone hoofd. Haar oogen flikkerden.

— O, gij kent de Ketelaars niet ! riep ze. Gij veracht ze, maar al is onze kleedij grof, al zijn we arm, we hebben evenveel gevoel als de bewoners der kasteelen, ja meer... Wij lichten geen onschuldigen op... Wij zijn trouwer en oprechter. Ha, gij meent, dat ik mijn eigen volk zal verraden, ik, de dochter van een martelaar en een held ! Nooit, ridder, nooit... En doe nu wat ge wilt !

Ja, door zijn spot en misprijzen had de kasteelheer het Ketelaarsbloed aan 't borrelen en schuimen gebracht.

— Ha, gij brutale feeks ! snauwde de kasteelheer.

— Scheld mij uit ! Armand, de Ketelaar, heeft u reeds bewezen, dat wij den dood niet vreezen.

— Gij beschimpt me nog door van dien hond te spreken ! bulderde van Benekamp, door die laatste woorden gevoelig in zijn trots getroffen. Nu is mijn geduld uit. Gij zult trouwen met Walter Ruysch...

— Ik weiger !

— Maar ik zal u dwingen...

— Gij kunt mij niet verplichten toe te stemmen !

— Dan trouwen we u zonder toestemming... Ruysch zal om uw jawoord niet verlegen zijn...

— O, neen, heer ! sprak de schavuit haastig.

— Dat huwelijk is niet wettig...

— Wettig ! Wat spreken ze bij u van wet ! We stoppen u bij Ruysch en 't is gedaan.

Klara keek den haar toegewezen bruidegom aan en vroeg :

— Gij aanvaardt dat ?

— Ja... O, ik bemin u reeds lang... Ge weet dat toch wel, Klara... Dat komt er nu van door Jan Yoens te kiezen.

— O, gij verachtelijke schurk ! barstte het meisje los. Eerst hebt ge met de Ketelaars geheuld, ge vraegt hun bescherming en hulp en ge sprak kwaad van den graaf en de edelen, toen gij in ons woud zijt aangekomen... Ge hebt bij ons gegeten en gedronken...

— Nooit heb ik den graaf en de edelen gehoond, beweerde de verrader. En ik kwam bij de Ketelaars wonen, om alles af te loeren. Dat deed ik om den graaf te dienen en nu heb ik mijn trouw bewezen, vervolgde Ruysch, meer tot den ridder dan tot Klara.

— Hoor eens, hernam van Benekamp, ge kunt daarover twisten, als ge samen in uw huishouden zijt. Ik zal u een kamer van het kasteel geven... Nu begeven we ons naar de kapel. Waar is mijn kapelaan ?

— Dus zal deze schanddaad toch gebeuren ! riep Klara. Liever sterf ik...

— Neen, gij moogt niet sterven, zei de ridder...

De kapelaan stond achter in de zaal en trad nu naar voren. Hij keek ernstig en in zijn blik lag zelfs toorn. De geestelijke ging voor den edelman staan en vroeg :

— Wensch gij, dat ik die jonge lieden zal vereenigen ?

— Zeker ! Maak die twee nu gauw tot een. Een schoon paartje is het...

— Neen, heer, zulk een heiligschennis zal ik niet bedrijven, hernam de kapelaan. Het huwelijk is een sacrament, door God ingesteld en wij, menschen, mogen het niet misbruiken. O, heer, wij leven in een vreeselijken tijd. God beproeft ons land, ons arm volk en wij worden gekastijd om onze zonden. Laat dat alles ons tot boetvaardigheid stemmen ! De zwarte pest is de geesels des Hemels...

— Hoor eens, vrome vader, ik heb u om geen sermoen gevraagd, maar om uw hulp. Gij wilt niet !

— Neen ! Nooit zal ik zulk een heiligschennis plegen. Gij wilt het Heilig Sacrament verlagen tot een wraakmiddel.

— Luister, gij kunt uw matten rollen. Dadelijk verlaat gij mijn kasteel...

— 't Zij zoo, maar daarmee wischt gij uw zondè niet uit, heer. Van de grooten moet het voorbeeld van boetvaardigheid komen...

— 't Is nu wel met al uw gebazel ! snauwde de ridder. Gij zijt zeker ook een dier geestelijken, die 't gemeene volk opzetten tegen de overheid. Maar trek er nu uit ! Ik wil u niet meer zien !

De kapelaan verliet de zaal. De ridder wierp hem nog eenige vloeken na en zei dan :

— Ik zal het huwelijk zelf sluiten. Met zoo'n Ketelaarster behoeven we toch ook zooveel complimenten niet te maken. We gaan hier de plechtigheid

vieren en er een stuk van opmaken, terwille van mijn trouwen Ruysch, die mij voortaan dapper helpen zal, om de muiters te kastijden.

— Dat verzeker ik u, heer ! betuigde de Judas.

— Ko, ga om onzen klerk. Die moet de akte opmaken.

— Zij zal geen waarde hebben, riep Klara, want voor God en de menschen verklaar ik van Walter Ruysch niet te willen weten. Gij kunt alles doen, wat ge wilt, maar ik zal mijn eer weten te verdedigen.

Daar trad Magda binnen. Ze had juist den kapelaan ontmoet. Haar gelaat gloeide van verontwaardiging.

— O, vader, gij zult zoo iets toch niet laten gebeuren ! riep ze heftig.

— Zij weer ! mompelde de ridder, en dichter bij zijn dochter gaande, zei hij zacht :

— Verneder u toch zoo niet ! Gij moest doen of zulke laaggeborenen voor u niet bestonden.

— O, vader, dat meisje is ook een mensch... ze heeft haar eer als ik de mijne.

— Niemand zal ooit uw eer belagen, hoonde de ridder zijn eigen kind. Voor u is er waarlijk geen gevaar....

Magda voelde wel, hoe haar eigen vader op haar gebrek aan schoonheid doelde. Het was de eerste maal niet.... En de jonkvrouw wist, dat de ridder haar niet lief had, omdat hij op hooftstukken, bij tornooien en andere samenkomsten van den adel niet met haar kon pralen.

Van Benekamp leidde Magda buiten de zaal en hernam op strengen toon:

— Door u is de graaf misnoegd van hier vertrokken. En dat vergeef ik u nooit. Door uw onbeschoftheid zoudt ge mij in ongenade brengen. Maar dat alles schijnt u geen les geweest te zijn. Weer komt ge u met mijn aangelegenheden bemoeien.

— Vader, de kamenierster van Hilda van Rozenhove is ons kasteel ook ontvlucht, na, zooals ik vernomen heb, gisteravond in de keuken gehoord te zijn.

— Bah, een kamenierster... en gij trekt u dat aan...

— Hilda van Rozenhove werd hier door den graaf van haar bruidegom gescheiden. En nu wilt gij dit meisje tegen haar zin uithuwelijken. O, welk een naam zal ons kasteel toch krijgen ! Vader, bedenk u !

— Dus gij komt mij bevelen geven, dat is de omgekeerde wereld ! Hoe moeit ge u zoo met liefdeszaken ! Laat alles, wat minne is, toch varen...

— Ge beschimpt mij, omdat ik niet schoon ben. Och, vader, dat deert me niet....

— Luister, ga naar uw kamer en blijf daar. En zoo ge niet gedwee gehoorzaamt, sluit ik u op !

— Vader, pleeg die misdaad niet ! Ik bezweer het u bij God, die ons land kastijdt !

— Ha, weer een preek ! Maar ik ben al die sermoenen beu. Laat de

kapelaan, nu hij hier verjaagd is, liever al die roovers en oproermakers, die valsche muiters gaan bekeeren! Dan steunt hij het door God ingesteld gezag.

— Vader, die Ketelaars zijn wanhopigen, en daarom grijpen ze naar de wapens. En gij verbittert hen nog meer, door een daad, als welke ge nu wilt verrichten. Een rein, onschuldig meisje wegschenken aan een rabauw, een verrader...

— Ha, gij kiest partij voor mijn vijanden... gij verdedigt de Ketelaars! Ik zal andere maatregelen treffen...

En ruw greep de vader zijn dochter bij den arm en voerde hij haar in een kamer, welker deur hij grendelde. Dan keerde hij in de zaal terug en riep ongeduldig :

— Dat moet hier eindigen, en ik zal nu het huwelijk sluiten. Ha, de klerk zit daar. Schrijf op de namen : Walter Ruysch, wapenknecht van den weledelen heer, ridder van Benekamp van Bellem... en... ja, hoe heet de deerne ?

— Klara ! antwoordde de valsche Gentenaar. Klara, stiefdochter van Baldwin....

— O, ja, zet maar Klara, de Ketelaarster ! Al die omslag is niet noodig. Schrijf, dat zij heden in den echt verbonden zijn !

— Dat is niet waar ! riep het meisje. Het is een leugen. Ik ben de verloofde van meester Jan Yoens uit Gent. Ik veracht dien Ruysch en wil niets met hem te doen hebben. Dit huwelijk kan niet wettig zijn. Het is een gruwel voor God en de menschen !

— Schrijf dan toch ! drong de ridder aan. Wat een Ketelaarster zegt, is van geen belang. Die meid is mijn lijfeigene en ik geef haar aan wien ik verkies.

— Ik ben een vrijgeboorne ! verklaarde Klara. Gij hebt een lage misdaad begaan... ge liet mij ontvoeren. Ha, laf kunt ge u houden tegenover een weerlooze vrouw... maar Jan Yoens, hoofdman der Witte Kaproenen, en Baldwin, hoofdman der Ketelaars, zullen mij wreken.

— Als ze zelf aan de galg bengelen en de kraaien om hun karkas fladeren, hé ? Och, kind, ge weet niet, hoe gelukkig ik u maak. Staat het er, klerk ? Toe, toe, laat die krullen nu maar weg... Geen omslag, zeg ik... En nu zal ik de bruid en bruidegom mijn zegen geven. Knielt neer !

Ruysch gehoorzaamde, maar plots greep Klara hem bij den hals. De kerel wilde zich verdedigen, doch het meisje omvatte zijn nek als in een schroef en de trouwlustige verrader hijgde naar adem. Ko en eenige wapenknechten bevrijden hem en hielden Klara in bedwang.

De ridder lachte dat hij schaterde. En dan riep hij : « Ha, dat is een goed begin van het nieuwe huishouden, maar Ruysch moet zijn meisje maar temmen en dan zonder wapenknechten, want een lijfwacht kan ik hem niet schenken. Trouwen zullen ze toch ! Dwing de meid op haar knieën te gaan zitten ».

En al bood Klara tegenweer, toch werd ze in die houding geplaatst tot

groote vroolijkheid van den kasteelheer, die in dit alles uitbundig vermaak schiep.

— Ruysch neem haar handje beval hij. En kijk haar lief aan. Belooft me, dat ge haar fel zult ranselen, als ze niet gehoorzaam is, dat ge haar laat werken en slaven, zooals het een ketelaarster past, dat ze niet zal vluchten.

En dan wierp hij, die men een edelman noemde, allerlei gemeenheden uit, waarom de wapenknechten luid gierden van de pret.

Maar plots hoorde men buiten lawaai, en Ko, die door een raam keek, riep angstig : « Verraad, verraad! » — Hij zelf vluchtte door een zijdeur en Ruysch was de eerste, die hem volgde. Klara richtte zich op en gaf een der knechten zoo'n vuistslag in't gelaat, dat het bloed den kerel uit den neus spatte. Zij greep zijn hellebaard en bedreigde er den ridder mee.

— Blijf! kreet ze. Gij zult nu rekenschap afleggen van uw laagheid.

Van Benekamp had geen wapen bij zich. Bevend drong hij zich tegen den muur.

— O, laat mij gaan en gij zijt vrij! stamelde hij.

— Ja, ik ben vrij... maar niet door uw genade.

— Ik zal u goud geven!

— Goud! O, lafaard, nu siddert gij voor de Ketelaarster, nu hebt ge geen praat meer! Uw straf komt!

— Mannen ter hulp! schreeuwde de ridder tot de enkele wapenknechten, die zich in de zaal bevonden en aarzelend bij elkaar stonden, niet wetend of ze blijven dan wel hun hoofdman volgen zouden. Nu hoorden ze de stem van hun heer en wilden hem bijspringen, doch juist stormden de Ketelaars binnen, geleid door Nicolaas Pycke en aangevoerd door den grijzen Baldwin.

— Vader! juichte Klara. Ha, hier is de schuldige. Ze wees op den ridder en vervolgde : « Hij wilde me uithuwelijken aan Walter Ruysch ! »

— Genade, 't was maar een grap... ik meende het niet! zei van Benekamp.

Maar Baldwin verhief zijn bijl en bracht den kasteelheer een vreeselijken slag toe. De ridder zonk met een gil neer. Het bloed gudste uit het gespleten hoofd. Het was een gruwelijk schouwspel. Klara week hevig ontsteld achteruit. De wapenknechten hadden de vlucht genomen. De Ketelaars waren meester van het kasteel. Huilend liepen ze door de zalen en doodden nog eenige soldeniers, maar Ko of Ruysch vonden ze niet. Ze sleurden jonkvrouw Magda naar buiten. Toen sprong Klara nader en riep :

— Doe haar geen leed! Zij heeft mij willen beschermen, zij is goed en edel.

— Dan is zij veilig, sprak Baldwin. Wij voeren geen oorlog tegen onschuldigen.

Wel namen de Ketelaars buit mee. Daarvan moesten ze leven en ze beschouwden zulks niet als roof, maar als een teruggave van wat de adel het volk ontstal. Zij betreurden het Ko of Ruysch niet gevonden te hebben. De

schelmen moesten ontsnapt zijn. Armand, die ook bij de bende was, had lang naar Ko gezocht, doch te vergeefs.

Het lijk van ridder van Benekamp werd aan de voeten naar den grooten toren gesleurd en daar met het hoofd omlaag, aan den balustrade gehangen, als een teeken van wraak der Ketelaars. Magda zag dit van op het plein. Toen viel ze in zwijm. Pycke liet haar naar binnen brengen en beval haar aan de zorg toe van het verschrikte keukenpersoneel.

* * *

Martha had haar reis goed volbracht. Tegen den morgen, was ze in het woud van Ruddervoorde aangekomen. Een schildwacht verrastte haar en leidde haar bij Baldwin, die van droefheid en onrust niet slapen kon. Pycke was bij hem en herkende verbaasd zijn geliefde. Martha vertelde alles en dadelijk werden de maatregelen genomen, om het kasteel van Bellem te verrassen. Men moest omzichtig te werk gaan, want het oprukken van een groote troep zou de aandacht trekken. Afzonderlijk begaven de mannen zich op weg, het wapen onder de kleederen verborgen. Nabij Bellem moesten ze zich vereenigen. Nicolaas begaf zich alleen naar het kasteel. Hij had immers vrijen toegang. De brug was neer, de poort open. De wapenknechten zaten in hun wachthuis. Niemand dacht aan gevaar. Toen vernam Nicolaas de reden van de zorgeloosheid. In de zaal werd een huwelijk gesloten. Daar was de ridder en Ko ook, de overste. De gelegenheid voor een verrassing scheen eenig. Vlug waarschuwde Pycke de Ketelaars. Deze snelden toe. Ze stormden over de brug, door de poort, doodden enkele wapenknechten die weerstand wilden bieden, sloten de anderen in het wachthuis op en namen dan de zaal in. En we weten, hoe het daar verliep.

— Klara is bevrijd en wij hebben een-misdaad vrijdeld! Welk een heerlijke tijding voor Jan Yoens, zei Pycke.

— Gij rijdt nu naar Gent? vroeg Baldwin.

— Natuurlijk! Ik heb het immers aan Yoens beloofd en ik kom met verblijdend nieuws!

— Ja, God zij gedankt! Zeg, dat ik Klara mee neem naar Ruddervoorde en dat we voortaan beter over haar zullen waken.

De knechten in het wachthuis werden bevrijd. Ze behielden hun leven, maar werden van al hun wapens beroofd. De Ketelaars wilden het slot in brand steken, maar Klara kon dit vermijden.

— Dan ruineert ge iemand, die het niet verdient, zei het meisje. De jonkvrouw.

Om Magda's wil bleef het kasteel gespaard. De Ketelaars spanden twee wagens in en laadden ze vol met hun buit, voornamelijk met levensmiddelen en huisraad, dat men in 't woud gebruiken kon. Triomfantelijk reden ze dan heen, doch op hun hoede voor de benden van andere edelen.

(Wordt voortgezet.)